

Werken aan eerlijke en groene pleinen

Het project Duurzame pleinen richt zich op het duurzaam aanleggen of herinrichten van pleinen in Nederland. Doel is om samen met gemeentelijke bestuurders, inkopers, leveranciers, omwonenden, winkeliers en andere betrokkenen te werken aan het realiseren van drie duurzame pleinen.

Duurzaam betekent 'met respect voor mens en milieu'. Bij de sociale kant van een plein denk je misschien in de eerste plaats aan een uitnodigende, veilige ontmoetingsplek. Als het om milieu gaat, denk je wellicht aan plantenbakken of bomen. Wat ook belangrijk is, en daar richt dit project zich op, is dat de materialen, producten en diensten die ingezet worden bij de inrichting van pleinen op duurzame wijze tot stand komen.

Op het moment worden sociale en milieucriteria slechts mondjesmaat meegenomen bij de projectontwikkeling, inrichting of aanbesteding van pleinen. Het project Duurzame pleinen wil daar verandering in brengen. Initiatiefnemers CREM, Human Rights@Work en SOMO zetten hun kennis, expertise en middelen in om gemeenten en andere betrokkenen hierin te coachen.

NEDERLANDSE OVERHEID EN DUURZAAM INKOPEN

In Nederland is sinds 1 januari 2010 een ambitieus beleid voor duurzaam inkopen van kracht. Van gemeenten wordt verwacht dat zij 75% van hun producten en diensten duurzaam inkopen. Er zijn milieucriteria en sociale voorwaarden opgesteld die overheden kunnen hanteren bij hun inkopen. Uitgangspunt is dat producenten de maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben om duurzame producten te leveren.

Gemeenten geven jaarlijks 50 miljard euro uit aan producten en diensten. Daarmee hebben gemeenten aanzienlijke inkoopmacht die ingezet kan worden bij het realiseren van duurzame ontwikkeling. Het is soms echter nog onduidelijk voor gemeentelijke inkopers wat er van hen op dit gebied verwacht wordt en in hoeverre internationale sociale criteria toepasbaar zijn bij aanbestedingen. Coaching van het traject rond duurzaam inkopen is daarom wenselijk.

WEGWIJS WORDEN IN DUURZAME PLEINEN

Het project gaat uit van bestaand overheidsbeleid met betrekking tot duurzaam inkopen en helpt gemeenten inzicht te verkrijgen in sociale en milieunormen. Het project adviseert bij het maken van realistische keuzes voor duurzame materialen, producten en diensten binnen de beschikbare budgetten. Milieuorganisaties geven bijvoorbeeld advies om een zo laag mogelijke CO2-uitstoot te realiseren. Mensenrechtenorganisaties hebben informatie over kinderarbeid, dwangarbeid, discriminatie en andere mensenrechtenschendingen bij de winning van grondstoffen en productie van materialen. Burgers hebben inspraak en kunnen creatieve ideeën indienen.

Zo ontstaat er een wegwijzer voor het aanleggen van duurzame pleinen. Geen droge opsomming van inkoopcriteria, maar een inspirerende cocktail van kennis en ideeën vanuit verschillende perspectieven. Op basis hiervan worden ontwerpen en concrete bestekken opgesteld. Via bijeenkomsten en sociale media maken de deelnemende gemeenten andere geïnteresseerden deelgenoot van hun ervaringen.

PIONIEREN MET PLEINEN IN NEDERLAND

Terwijl Nederland nog geen duurzame pleinen kent, wordt in andere landen al volop geëxperimenteerd met duurzame inrichting van de openbare ruimte. Het Victor Civita Plaza in Sao Paulo, het Civic Square in Seattle, en het Masdar Plaza in Abu Dhabi zijn interessante voorbeelden.

Masdar Plaza in Masdar in Abu Dhabi kent een duurzaam ontwerp. De stad Masdar profileert zich als wereld eerste autovrije, emissievrije (zero-carbon) en afvalloze stad (zero-waste). In Masdar worden innovatieve technologieën voor hernieuwbare en duurzame energie toegepast. De energiezuinige straatverlichting op Masdar Plaza wordt middels interactieve, warmtegevoelige technologie door voetgangers en het gebruik van mobiele telefoons geactiveerd.

Het Victor Civita Plaza in Sao Paulo, Brazilië, is met aandacht voor duurzaamheid aangelegd op een voormalige vuilverbranding. Grondafgraving is tot een minimum beperkt door een zwevend wandelplateau te bouwen. Ook is er gebruik gemaakt van zonnepanelen en van gerecycled hout.

WIE ZIJN WIJ?

Het project Duurzame pleinen wordt uitgevoerd door Human Rights@Work, CREM en SOMO met financiering van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (voorheen VROM SMOM). Het project loopt van 2011 tot 2013.

SOMO (Stichting Onderzoek Multinationale Ondernemingen) is een onafhankelijke not-for-profit onderzoeks- en netwerkorganisatie. SOMO richt zich op duurzame ontwikkeling, zowel sociaal, ecologisch als economisch. Sinds 1973 onderzoekt SOMO multinationale ondernemingen en de gevolgen van hun activiteiten voor mens en milieu wereldwijd.
www.somo.nl

CREM is een adviesbureau voor duurzame ontwikkeling. CREM onderzoekt, adviseert en faciliteert sinds de oprichting in 1989 bij duurzaamheidsvraagstukken op lokaal, nationaal en internationaal niveau.
www.crem.nl

Human Rights@Work adviseert en geeft trainingen op het gebied van mensenrechten en sociale duurzame ontwikkeling.
www.humanrightsatwork.nl

WAT ZOEKEN WIJ?

- Drie pleinen in de openbare ruimte die in aanmerking komen voor vernieuwing en verduurzaming.
- Gemeenten die zich voor een periode van twee jaar bestuurlijk en politiek committeren aan het project Duurzame pleinen.

WAT BIEDEN WIJ?

- Kennis, expertise en middelen bieden op het vlak van duurzaamheid (milieu en sociaal).
- Gesprekspartner en facilitator bij het opstellen van ontwerpen en concrete aanbestedingen.
- Initiator en aanjager om in de deelnemende gemeenten verschillende partijen (bestuurder, politici, inkopers, burgers, bedrijven etc) bij het project te betrekken
- Aandacht en ondersteuning genereren voor het project bij de centrale overheid, lokale overheden en relevante overheidsdiensten, de media en het brede publiek.

VERWACHTE RESULTATEN

- Wegwijzer naar duurzame pleinen voor gemeentelijke betrokkenen.
- Ontwerpen van duurzame pleinen.
- Concrete bestekken met sociale en milieu criteria.
- Uiteindelijk: drie duurzaam aangelegde pleinen.

Voor meer informatie over Duurzame pleinen, neem contact op met:

Liesbeth Unger, Human Rights@Work
L.unger@humanrightsatwork.nl
T 06 51 02 99 65

Deel ideeën en reacties op onze blog:

www.duurzamepleinen.nl